

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908

XXXVII. évfolyam 195. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, aug. 27.

Az új végrehajtási törvény.

— augusztus 27.

A nagy port fölvert új végrehajtási törvényt, amelynek életbeléptetése körül olyan heves csatározás volt, immár kihirdették. Az Országos Törvénytar augusztus 25-ikén közölte az új végrehajtási eljárásról szóló szentesített törvénycikket, amelynek címe lesz 1908. évi 41-ik törvénycikk. A törvények kihirdetéséről szóló 1881. évi 66. t.-c. szerint amennyiben az időpont, amelyben valamely törvény hatálya kezdődik, magában a törvényben megállapítva, vagy az időpont megállapítása a miniszteriumra bízva nincs: minden törvény kötelező ereje az országos törvénytarban való megjelenését követő 15-ik napon kezdődik. Az új törvény kihirdetését követő 15-ik nap szeptember kilencedikén lesz. Szeptember kilencedikén lép tehát életbe az új végrehajtási eljárás az alpereseknek kedvező számos intézkedésekkel. A törvénybe foglalt átmeneti intézkedések fontos határidői azonban augusztus 26-ától számíttatnak. Ettől a naptól számított egy éven belül kell az oly kielégítési végrehajtást foganatosítani, amelynél még a régi szigorubb eljárás szabályai alkalmazhatók, ha a végrehajtás alapjául szolgáló közokirat aug. 25. előtt keletkezett vagy ha az előtte való napig lejárt követelésekre nézve aug. 25-től számított harminc nap alatt a végrehajtás elrendelését kéri vagy pedig azt ugyanezen idő alatt az adós lakóhelyének járásbírójánál bejelentik.

Ezekre az átmeneti intézkedésekre vonatkozó igazságügyminiszteri rendelet a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg.

Fontos a rendeletnek az az intézkedése, hogy a bejelentésre vonatkozó iratok megtekintésére vagy lemásolására csak az ügyfelek s igazolt képviselők s a jogutódok nyerhetnek engedélyt. Harmadik személyeknek, jogi érdekeltiséget igazolóknak, amint azt a járásbírói ügyviteli szabályok más esetekben megengedik, itt

nem adható engedély. A bejelentésekre vonatkozó értesítés azt a figyelmeztetést fogja tartalmazni, hogy annak kiadása csupán annak a tanúsága, hogy a bejelentés a törvényes határidőn belül megtörtént, de egymagában sem a bejelentés alaposságát vagy egyébként szabályszerűségét nem tanúsítja, sem pedig a bejelentő hitelező részére nem biztosítja az 1908. XLI. t.-c. 3-ik szakaszában meghatározott azt a jogot, hogy a végrehajtást az adósnak oly ingóságaira, készpénzére és járandóságaira is kiterjeszthesse, amelyek az 1908. XLI. t.-c. értelmében nem foglalhatók ugyan le, de az 1881. évi LX. t.-c. rendelkezései értelmében végrehajtás alá vonhatók. Ezekben a kérdésekben a végrehajtást elrendelő bíróság van hivatva a végrehajtó kérelmére a végrehajtást elrendelő végzésben határozni.

Kimondja továbbá a rendelet, hogy a bejelentés költsége az adóst nem terheli. A törvénynek az a rendelkezése, hogy az ingók árverésére vonatkozó hirdetményben a végrehajtást szenvedő nevét nem szabad kitenni, a miniszteri rendelet szerint csupán lapokban közölt hirdetményekre vonatkozik, az árverési hirdetmény többi példányában a végrehajtó nevét ki kell tenni. Az árverés helyét oly tüzetesen kell megjelölni, hogy a végrehajtást szenvedő nevének hiánya miatt ne lehessen kétség aziránt, hogy hol fogják az árverést megtartani Most már csak az kívánatos, hogy az új törvény minden nagyobb megrázkódtatás nélkül menjen át a mindennapi életbe.

Az új közegészségügyi törvény és a torontáli orvosok.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, aug. 27.

Az új közegészségügyi törvény értelmében a községi és körorvosok rendelési, látogatási és működési díjait, távolsági pótlékát és lakáspénzét a vármegyei törvényhatósági bizottság van hivatva megállapítani, míg a halottkémlés díjának a megállapítása, valamint körorvosoknál a körközsé-

geiben való látogatások gyakoriságának a megállapítása a közigazgatási bizottságot illeti.

A torontálmegyei orvosok f. évi július hó 19-én tartott közgyűlésükön elhatározták, hogy kérdőívek útján összegyűjtik azokat a kívánságokat, amiket a megyénkbeli községi és körorvosok a fentiek rendezésére alkotandó szabályrendelet keretén belül megvalósítani óhajtanak és a kérdőívek megszerkesztésével, ill. szétküldésével és egybegyűjtésével Schimpl János dr. módosi körorvost bízták meg.

A kiküldött kérdőívek közül körülbelül 70 érkezett vissza és a megbízott az azokban foglalt anyagot földolgozván, az érdekelt orvosok dr. Plechl Szilárd vármegyei főorvos és orvosegyeleti elnök elnöklété alatt tegnapi délután a vármegyeházán értekezletet tartottak, amelyen részt vett dr. Diamant László ujpécsi körorvos, Grünwald Adolf boesári, dr. Grün János lovrini, dr. Neumann Gyula ernestházi, dr. Oláh Béla torontálszigeti községi és dr. Marczekovich Ödön zichyfalvai körorvos.

Az értekezleten dr. Schimpl János beszámolt az adatgyűjtés eredményéről, amire élénk eszmecsere következett, amelyben valamennyi jelenlevő orvos résztvett. Az értekezlet végül abban állapodott meg, hogy az orvosok memorandumot fognak beterjeszteni a vármegyéhez, amelyben a községi és körorvosok kar méltányos kívánságait fogják egybefoglalni és amelynek megszerkesztésével dr. Schimpl Jánost bízták meg.

Az értekezlet tagjai ezután megköszönve a vármegyei főorvosnak eddigi jóindulatát, annak vezetése alatt tisztelegtek Botka Béla főispánnál és Jankó Agoston alispánnál kérve hathatós támogatásukat a rendezésre váró ügyeknek napirendre kerülő tárgyalása alkalmából. Ugy a főispán, mint az alispán a legszívélyesebben fogadták az orvosokat és biztosították őket arról, hogy a községi és körorvosok anyagi boldogulásának ügyét kiváló fontosságúnak tartják, mert csak rendezett anyagi viszonyok között élő orvosok teljesíthetik hivatásukat ambícióval. Erre pedig az egészségügyi közigazgatásnak föltétlen szüksége van és ezért hatáskörükben mindent el fognak követni, hogy Torontálmegye községi

A „TORONTÁL” tárcája.

Féltékenység halál után.

Z. százados és K. ezredes egy szeptemberi napon kirándulást tettek a Pyrenék közé. Az öreg ezredesnek mind a két karja hiányzott; az egyiket egy ágyugolyó vitte el 1870-ben, a másikat amputálták a kezén kapott sérülés következtében.

Velők tartott K.-né is, egy kedves fiatal asszonyka. Bár már hét éves házasság volt, az öreg ezredes szerette őt, mint az első napon, azaz azzal a forró szerelemmel, mely a legnagyobb gyöngesség egy ötven éves embernél, főleg ha nincs karja.

A három turista egymástól különválva haladt felfelé, el-elvesztve egymást szem elől a pompás vidék szemlése közben.

Az ezredes, amint egy keresztbe menő ösvényről kibontakozott, hogy társaihoz csatlakozzék, hirtelen elordította magát.

Ott előtte, egy mélység szélén ölekezett a felesége a századossal. A fiatal asszony rémülten ugrott fel a fűből, megcsuszott és lezuhant a tátongó mélységbe.

Az ezredes egy ugrással a helyszínén ter-

mett. Látta, amint a neje még mindig gurul lefelé, sziklaról-sziklára szökelve, mint a hógörgeteg. Végre egy fenyő törzse felfogta a borzasztóan összeroncolt holttestet. Az ezredes leindult hozzá s emberföltött erőfeszítéseket tett, hogy oda jusson, de lehetetlen volt. Egy szilaján tomboló hegyi patak választotta el az imádott nő holttestétől.

— Uram, mondta az ezredes másnap majdnem félórán a századosnak, beláthatja, hogy jogom van önt megölni.

— Határozottan, mondta a százados.

— Nem mondom, hogy párbajban, mert hiszen elvesztettem mind a két karomat, de megölni önt egyszerűen, amikor akarom, ahol nekem tetszik, olyan módon, amint jónak látom.

— Elismerem, mondta a lovagias, becsületes százados.

— Mi módon akar meghalni?

— Amint ön akarja.

— Helyes.

Az ezredes megtöltött egy pisztolyt a szolgája által s a két térde közé fogta a fegyvert. A fegyver elsült, de nem találta a golyó a századost.

— Talán sikerül a karabélyommal, mondta az ezredes, kinek a szemei örült lángban égtek.

A karabély rosszul irányítva, szintén félre lötte a golyót.

A százados minden hősiessége mellett el-sápadt emez iszonyu kísérletekre.

— Lássuk a kést! mondta az ezredes ridegen.

A rosszul tartott kés csak könnyedén hasított egyet a kapitány lágyékán.

Erre az ezredes halálsápadtan egész testében összerázkódott.

— Oh, hát meg sem tudom bosszulni magamat! ordított fel s két könnyesepp gördült végig az arcán.

— Megölöm magamat én magam, itt az ön szemei előtt, ajánlkozott a százados halálra váltan.

De az ezredes hirtelen a homlokára ütött.

— Nem: jöjjön velem! parancsolta.

És felindultak a hegyre, ahol tegnap jártak.

A százados, ki sejtette az ezredes borzasztó szándékát, egész testében remegett. Az ezredes haladt elől nagyon sietve és nagyon sápadtan, időről-időre vizsgálgatva a fekete sziklát és egy óriás fenyőt, mely fantasztikusan nyúlt fel egy hegyi patak fölött.

A százados, kinek a homloka hideg verejtékben fűdött, kénytelen volt pillanatra meg-

„A pillangóhoz”. — Alapítotott 1870-ben. — Telefonszám 201.

Az iskolai év megkezdésével ajánljuk a szülők figyelmébe, hogy gyermekeik szükségletét, mint például:

gyermekesernyőket, keféket, fésűket, iskolatáskákat, ingeket, gallérokat, nyakkendőket, harisnyákat stb. stb.

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F. rövid-, divat- és játékaruházában Nagybeeskerek szereznek be. — Levélnyi megrendelések is szívesen teljesíttetnek.

és körorvosi karának méltányos kívánságai, amennyire az a megye lakosságának az anyagi helyzetével összeegyeztethető, mihamarabb teljesüljenek.

Az értekezlet tagjai azzal a jóleső érzéssel távoztak Nagybecskerekéről, hogy ügyük a vármegyeyé intéző köréinél a legjobb kezékbe van letéve.

Evangelikusok gyűlése.

— augusztus 27.

A békés-bánati ág. ev. egyházmegye, amelyhez Torontálmege is tartozik, tegnap tartotta Temesvárott a Nándor-téri evangelikus templomban rendes évi közgyűlését Ambrózy Béla báró világi elnök és Kramár Béla királyi tanácsos, főesperes, egyházi elnök elnöklése alatt, amelyen, mint már jeleztük, nagy számmal jelentek meg a torontáli evangelikusok. A közgyűlés egyik nevezetes pontja, hogy állást foglalt a Ne temere című legutóbb kibocsátott pápai brevé ellen, mely a vegyes házasságokról szól és a melyet az evangelikus egyházmegye sértőnek talált.

A közgyűlés megnyitása után Kramár Béla egyházi elnök, főesperes terjesztette elő évi jelentését. A jelentés szerint az egyházközségek összes lélekszáma 36.595. A lelkészek és az egyházmegyei tisztviselők karában a következő változások történtek: Antalfalván a felfüggesztett lelkész helyettesítésére Dienes Gyula nevezetett ki adminisztrátornak, Mramorákon Görög Ernő lett segédlelkésznek meghíva. Felügyelőkké lettek: Antalfalván Jarmaczky Mihály földbirtokos, Orsován Wursching Frigyes királyi erdőtanácsos, Stájerlakon Zsigmond Árpád bányafelügyelő. Másodfelügyelőkké választottak Antalfalván Ambrózy Sándor gyógyszerész és Stájerlakon Hermann Árpád bányafőmérnök. Változások a katonai karban: Meghalt Franzfelden Róth Jakab. Megválasztottak: Istvánvölgyön Dóbisz András, Kissemlakon Hönseh Ede, Tótaradácson János János. Kinevezettek: Franzfelden Hüttl Nándor és Szabó Géza, Lajosfalván Jurány Gusztáv. Eltávoztak: Franzfelden idősebb Neubauer János, Kissemlakon Szabó Géza, Tótaradácson Ponicsán Mihály.

Az esperességbeli egyházak 1907. évi összes bevétele 194.923 kor. 11 fillér; összes kiadása 167.534 kor. 67 fillér; a pénztár maradványa 27.188 kor. 44 fill. Az egyházak fentartására szolgáló alapítványok összege 316.637 kor. 98 fill. Egyéb határozott célú alapítványok összege 71.111 kor. 77 fill. Az alapítványok mindenütt a meghatározott célra fordítatnak. Az egyházak összes adóssága 37.530 kor. 26 fillér. Az esperességben egy magtár van, melynek tartalma 100.53 métermázsza buza.

Ezután a körlelkési és missziói jelentések előterjesztésére került a sor. Zwarinyi Emil temes-krassói körlelkész, Jeszenszky Nándor torontáli körlelkész és Zatkalik Károly alvidéki körlelkész jelentései tudomásul szolgáltak, ugyancsak elfogadták Francz Ferenc orsovai és Chován Zsigmond lugosi lelkészek missziói

allani, hogy lélekzetet vegyen. Az ezredes is megállt mellette, mintha félt volna, hogy boszszuja dugába ne dőljön.

Pompás reggel volt, napos, enyhe, csupa élet, öröm ömlött el a levegőben; egyike ama reggeleknek, mikor a legkétségbeesettebb ember is érzi, hogy szép az élet.

Tovább indulya, csakhamar célt értek. Az ezredes cipőinek nyoma még most is ott látszott a porban. A százados reszketett, mint a nyárfalevél.

— Álljon ide! mondta neki az ezredes az örvény szélére mutatva.

A százados támoalgott. A napsugarak épen a szemébe löveltek a faágakon keresztül.

Az áldozat bakójára nézett, anélkül, hogy egyetlen szót tudott volna szólani.

— Hajrá, mondta ez és szemében pokoli tűz égett. Meglőkjem?

Meg akarta lökni, mikor valami borzasztó gondolat tompa kiáltást csalt ki belőle.

Megpillantotta lenn a neje véres holttestét. És az a gondolat, hogy a kedvesének a holtteste melléje fog jutni, hogy a nejének a teste talán még egyszer összeszűrődik a kapitány testével, hogy együtt fognak elhamvadni, együtt termékeznik a talajt, megrázta, mint valami villamos áram s a haja égnek állt rémületében.

Féltékeny volt, féltékeny a halál után!

— Nem, nem! hörögte s vállon ragadva hátra rántotta a százados.

És ő maga ugrott a mélységbe azzal a fenséges, azzal az örült reménnyel, talán a bölcsek reményével, hogy annak az oldalán fog elenyészni, kit annyira szeretett az életben s hamaikból virágok fakadnak, hegyi vad virágok, melyeket mind a ketten nagyon szerettek.

Jean Rameau.

jelentéseiket. Az összes jelentések tudomásul szolgáltak.

Egy antalfalvi tót paraszt képviselő azt kérte hogy a jelenlevő tótok kedvéért a tárgyalások tót nyelven is tolmácsolassanak.

Kramár Béla főesperes elutasította ezt a kérelmet azzal, hogy aki az esperességben egyházmegyét képvisel, az tanuljon meg magyarul.

A közgyűlés ezután üdvözölte Pattányosky Elek lugosi egyházmegyei felügyelőt és Jahraus András franzfeldi felügyelőt. Előbbeni negyven éve, utóbbi pedig huszonöt éve működik már mint felügyelő.

A vegyes házasságok ügyében kiadott Ne temere című pápai brevével foglalkozott ezután a közgyűlés s kimondja, hogy annak rendelkezését olyannak találja, mint amely alkalmas a hitestársak családi békéjét megzavarni, a társadalom nyugalmát megbolygatni, a különböző vallásfelekezetek között az egyetértést megintatni és mélyen sérti a magyar állam törvényeinek tekintélyét, minek folytán a közgyűlés a kormánytól orvoslást sürget.

Bohus Károly országos képviselő ezután előterjesztette az elmúlt év zárszámadásait, a vagyonkimutatást és a papi segélyegylet múlt évi állapotáról szóló jelentést. A közgyűlés a számadásokat tudomásul vette és több-kisebb fontosságú kérvény és adminisztratív jellegű indítvány letárgyalása után az antalfalvi választásra került a sor. Az antalfalvi hazafias tótok ez év elején egyházmegyei felügyelőkké két magyar érzésű férfit, Jarmaczky Sándort és Ambrózy A.-t választotta meg. Ezzel szemben a tótok egyrésze Micsátek ujvidéki ügyvédet, egy ottani tót lap szerkesztőjét akarta mindenáron megválasztatni. A kisebbségben maradt Micsátek-párt nem riadt vissza az izgatástól és a terrorizmustól sem, de mégis kudarcot vallottak. Ezért megfélembeték a választást a mai közgyűléshez. A hivatalos vizsgálati jelentések alapján a közgyűlés Kramár Béla főesperes indítványára a felebbezést elutasította és a választást megerősítette.

Bukva Andor antalfalvi tanító a felső hatóságok erélyes támogatását kérte az Antalfalván dúló hazafiatlan agitációval szemben.

Az egyházmegyei törvényszék tagjainak megválasztottak: Sterba János, Jeszenszky Nándor és Schwalm György egyházi, Wallandt Ernő, Nauer György és Karner Lajos dr. világi közbírák.

A jövő évi egyházmegyei közgyűlés helyéül ismét Temesvárt tüzték ki s ezzel a közgyűlés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

— **Személyi hir.** Botka Béla főispán ma ismét visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A piaristák ünnepe.** Ma ünnepelték a piaristák a kegyes tanítórend megalapítójának, Kalazanti Szent Józsefnek nevenapját. Ez alkalommal a nagybecskereki piarista-templomban délelőtt fél 12 órakor ünnepi mise volt, amelyen szép közönség vett részt. Déli 1 órakor a rend vendégszerető házában diszebed volt, melyen részt vettek: Balázi József főgimnáziumi igazgató, Zsiross Lajos törvényszéki elnök, kuriai bíró, Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató, dr. Várady Imre országgyűlési képviselő, dr. Perisics Zoltán polgármester, Bielek Antal th. megyei főjegyző, dr. Brájjer Lajos szerkesztő, Strosz Béla v. főjegyző, Puts Frigyes nyug. m. kir. honvédőrnagy, Beller Antal megyei alügyész, dr. Fialowski Béla törvényszéki orvos, Sóka Ignác, Wagner Nándor, Enders Károly, Neurohr Károly róm. kath. plébánosok, Streitmann Antal, Farkas Ignác, Csintalan Pál, Bárány Béla, Burget József, Vajda Lajos, Králik László, Ahrendt főgimnáziumi tanárok, Wittwer Miklós, Engel Ferenc hitoktatók.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A hétfői rendkívüli megyei közgyűlésnek ma délelőtt volt a hitelesítő aktusa. Hitelesítők voltak: Kaufmann István, dr. Nagy Dezső, Farkas Geiza és dr. Klein Mór bizottsági tagok.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szegfű Lajos lázárfdi állami elemi iskolai tanítót az ópécskai áll. elemi iskolához helyezte át és Unterreiner József okleveles tanítót a lázárfdi áll. elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki. Ugyancsak a vallás- és közoktatás-

ügyi miniszter Sziklássy Erzsébet okleveles tanítónót a szerbnagyszentmiklósi áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **A szerbek Nagyboldogasszonya.** Görög keleti szerb polgártársaink holnap ünneplik meg egyik legnagyobb ünnepüket, Nagyboldogasszony napját, mely egyszersmint a belvárosi gör. kel. templom védőszentjének az ünnepe. Ez alkalommal délelőtt 9 órakor ünnepi nagymise lesz, utána pedig körmenet, mely az Árpád és Hunyadi-utcán fog végig haladni. Körmenet után a közönség visszatér a templomba, ahol vizszentelés lesz. Délután 4 órakor megtartják az ugynevezett kalácsvágást, melyet nagy ünnepségek keretében a hitközségi épület nagytermében fognak megtartani.

— **Uj postaujnyökség.** A temesvári m. kir. posta- és távirat-igazgatóság közhírré teszi, hogy Torontálvármegye Keresztes községében 1908. szeptemberben postaujnyökség lép életbe, mely bárhová szóló levélpostai küldemények, továbbá a belföldre, Ausztriába, a megszállott tartományokba és Németországba szóló 1000 korona értékűt meg nem haladó pénz- és csomagküldemények felvételével, továbbításával és kézbesítésével, továbbá postautalványok és postatakarékpénztári ügyek (1000 korona érték erejéig) közvetítésével fog foglalkozni. Az ügyökség kézbesítési kerületébe Keresztes község tartozik. Az ügyökség lezámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében a módosi posta- és távirat-hivatalhoz tartozik és összeköttetését a Keresztes és Keresztes-pályaudvar közti naponként egyszer közlekedő gyalogkölcsön postajarat útján kapja és közvetlen rovatolási összeköttetésben lesz a mindkét irányú Módos—Temesvár 250. számú kalauzpostával is.

— **Elhunyt jegyző.** Torontálvármegye jegyzői karának gyásza van. Mint ugyanis részvétel értesülünk, Enyedi Mór, csókai körjegyző a múlt éjjel szívszélhűdés következtében Csókán hirtelen meghalt. A javakorabeli, életerős férfi váratlan halála élénk részvétet kelt egy közönségben, mint a környéken, valamint kártársai körében is. Az elhunyt holttestét Ókanizsára szállítják s ott temetik el. A boldogult a vármegye törvényhatósági bizottságának tagja volt s halála hírére a vármegye székházára is kinttették a gyászlobogót. Halálát özvegye gyászolja.

— **A városról.** Giffinger Imre városi jegyző szabadságáról visszaérkezett s a mai napon ismét átvette hivatala vezetését.

— **A nagybecskereki szlőjd-tanfolyam bea-rása.** A nagybecskereki szlőjd-tanfolyam a mai nappal befejeződött s holnap délelőtt 9 órakor rekeszti be ünnepiesen dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző, mint alispán-helyettes. A be-rekesztés a tanfolyamon készített tárgyak kiállításának keretében történik, amelyen a nagy-közönséget is szívesen meghívja a tanfolyam vezetősége. A kiállítás, mely mindössze csak holnap lesz látható, a legnagyobb mértékben megérdemli, hogy a közönség minél nagyobb számban tekintse meg, mert valóban igen szép tárgyakat láthat, amelyből mindenki meggyőződhetik arról, hogy egyszerű kézimunkával milyen hasznos és szép dolgokat lehet alkotni.

— **Beiratások a nagyikindai áll. polgári leányiskolában.** A nagyikindai m. kir. állami polgári leányiskolában a jövő 1908—9-ik tanév szeptember hó 1-én kezdődik. A tanulók felvétele szeptember 1., 2. és 3-án történik. Ezen napokon nemcsak a rendes, hanem a magántanulók is tartoznak a felvételre jelentkezni. A beiratás mindenkor délelőtt 8—12 óra között történik. A tandíj 12 korona, különböző más díjakkal együtt 15 kor. 30 fillér. A tandíj felvélenként előre, szeptember és februárban fizetendő. A szegénységüket igazolni tudó tanulók tandíjmentességért folyamodhatnak, ha az előirt iskolai kötelezett-ségnek eleget tettek.

— **Rendezett tanácsu városok értekezlete.** A rendezett tanácsu városok országos értekezletének végrehajtó bizottsága tegnapelőtt a budapesti városházán ülést tartott, amelyen az elnökök Szentpály István dr. miskolczi polgármesteren kívül a bizottság tagjai közül megjelentek Csesznák Gyula besztercebányai, Jankovics Gyula egri, Wimmer Imre esztergomi, Wagner Sándor losonci, Bogdán Zsivkó dr. nagyikindai, Francisci Lajos nagyszombati, Söbri Ferenc sepsiszentgyörgyi és Matéffy Ferenc dr. szentesi polgármesterek és a bizottság jegyzői: Osvát Andor esztergomi főjegyző és Várhidy Lajos, a Városok Lapja szerkesztője. A bizottság tudomásul vette, hogy a belügyminiszter jóváhagyta az országos egyesület alapszabályait és egyben elhatározta, hogy az alakuló közgyűlést Budapesten, ez évi október 26-án tartják meg. Ugyancsak az ülésen megállapították az alakuló közgyűlés napirendjét is.

— **Multság.** A tomaseváci ujonnan épült róm. kath. templom felszentelése alkalmával augusztus hó 31-én az ottani Maxand-féle vendéglőben táncestély lesz. Belépődíj személyenként 2 kor., családjegy 5 korona. A tiszta jövedelmet a róm. kath. templomalap javára fordítják.

— **Kabaret a Rózsa-szállodában.** A Rózsa-szállodában ma és holnap este a Bérczi-féle kabaré-színház szenzációs műsorral előadást tart, amelyen Jacques Paul, a híres délnémetországi salon-komikus és az összes többi szerződött tagok fel fognak lépni. Az előadás kezdete este 9 órakor lesz. Fenntartott helyek ára 1 korona 60 fillér, a személyjegy ára pedig 1 korona.

— **Csecsemő holttest a gödörben.** Zsombolyáról jelentik, hogy ott tegnapelőtt az ottani csendőrség feljelentés folytán Stein Mátyásné udvarán egy félreeső helyen a gödörben egy újszülött gyermek holttestét találta meg rongyokba burkolva. A vizsgálatot megindították.

— **Haldoklik a nyár.** Asszonyos lágyaság, forró augusztusi napsugár csókolja az embereket, a házakat és bepisztant orozva a hetek óta üresen álló fészkek falai közé. Ahol vitorlavászon áthuztatban szunnyad a hintaszék, álmodozik a plüsch-puff és szendereg a poros, kedves zongora, amelynek billentyűit árván hagyták az apró, hófehér ujjak. A plafonról lecsüngő láncos lámpások színes üvegén megtörnek a sugarak és olybá varázsolják a poros szobákat, mintha drága halottak feküdnének egész esomókban, világosszínű ravatalokon, a forró déli verőn, rezgő mécsvilágnál. . . Még néhány nyári alkonyat, még pár lázban égő nyáregji álomtánc — és az elhagyott falak órai örömmel fölketvegnek, a pamlagok duzzadó testéről leválik a vitorlavászon, a naptalint kikergetik a parfümfelhők és megkezdődik a téli élet, amelynek méhe ma még gondosan rejtegeti azokat az ügyecskéket és a zsuokra megért szenzációkat, amelyek a közelgő szezonban a pletyka táplálékait fogják nyújtani. Immár utolsó flirtektől kacagnak és zokognak a fürdőhelyek eszpenádjainak és szalonjainak sarkai és az íthton maradt szalmaférjek kezdenek arra a konkluzióra jutni, hogy az asszony csak két esetben jó: verve vagy távol.

— **A haragosok.** Matity Glisó moholi lakos tegnapelőtt a szajáni országoton találkozott régi haragosával, Márits Lyubomir adai gazdával. Mind a ketten kocsin hajtottak, amikor Matity észrevette régi haragását s a lovak közé csapott s mikor elérte Máritsot, egy buldogg revolverből kétszer rálőtt. Szerencsére a közelből tett lövések egyike sem talált.

Vasuti szerencsétlenség Szőregen.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 27.

A szőregi állomáson ma hajnalban súlyos vasuti baleset történt, amelynek következtében számos kocsis és nagymennyiségű áru pusztult el s csak a véletlennek tulajdonítható, hogy emberáldozatot nem követelt.

A szerencsétlenségről tudósítónk a következőket jelenti:

Szegedről ma hajnalban utnak indították Temesvár felé a 763. számú gyors tehervonatot. A vonat két részben indították el, úgy, hogy az elsőt a második bizonyos távolságban követte. Szőreg állomásnál az első vonat mozdonyvezetője az arad—csanádi vasut távjelzőjét a hajnali szürkületben összetévesztette a máv. távjelzőjével, mivel pedig az arad—csanádi vasut távjelzője tilosra állt, a mozdonyvezető megállította a vonatot.

A vonatnak utána következő második részén a megállásról nem tudtak semmit s így történt, hogy ez a vonat teljes erővel belement az álló vonatba. Az összeütközés olyan heves volt, hogy tizenkét kocsi összezuzódott, az összeütközés következtében azonkívül az egyik vagonban elhelyezett petroleum felrobbant és meggyuladt s a tűz oly rohamosan terjedt, hogy négy kocsi csakhamar lángokban állott. Ez a négy kocsi a rajtalevő összes áruval együtt hamuvá égett.

Szerencsére a vonat személyzete idejekorán menekülni tudott s így súlyosabb sebesülés nem történt. Mindössze a mozdonyvezető szenvedett erősebb sérülést a karján.

A baleset rendkívül megrongálta a pályát, úgy, hogy a Budapest felől jövő keleti express-

vonatot át kellett tolni a karlovai vonalra és Karlováról ment Nagyikindán át tovább Temesvár felé. A többi vonat csak átszállással közlekedhetnek még most is. A pálya helyreállítása erősen folyik s holnapra valószínűleg ismét rendben lesz a vonal.

A szerencsétlenségről a délelőtt folyamán különböző rémhírek terjedtek el, amelyek emberélet pusztulásáról is szóltak, de ezek a hírek szerencsére nem feleltek meg a valóságnak.

A szerencsétlenség ügyében külföldben folyik a vizsgálat.

Törvényszék.

§ **A nyári szünet vége a bíróságnál.** A néhány hét óta oly csendes törvényszéki épületben most ismét élénkség uralkodik. A hegyparti hatalmas palotába beköltözött az élet és az eleveenség s a nyári szünet alatt az ürességtől szinte kongó folyosókat most szinte ellepi megint az ügyvédek és felek sokasága. A bírák is legnagyobb részét már visszajöttek a nyári vakációról, így Zsiross Lajos kuriai bíró, a törvényszék elnöke tegnap érkezett vissza, míg a szabadságot bírák közül eddig Benedek Jenő vizsgálóbíró, dr. Kovács Károly, Szilágyi Lajos, Junga Aladár, dr. Kiss János és Szathmáry Ödön törvényszéki bírák és Bócher Dezső albiró, a járásbíróknál pedig Alföldy Ede, Broncs Ernő és Lovass Mihály járásbírák érkeztek vissza a nyári szabadságról. A tárgyalások egy a törvényszéknél, valamint a járásbíróknál is serényen folynak s legközelebb már az esküdt-széki tárgyalásokra vonatkozó előmunkálatokat is meg fogják kezdeni.

TÁVIRATOK

A király állapota.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A „Correspondenz Wilhelmnek” megbízható forrásból a következőket jelentik Ischlből a király állapotára vonatkozólag: Egy budapesti lapnak az a híradása, hogy a király nem fog Budapestre jönni s így a nyugatmagyarországi hadgyakorlaton nem vesz részt, homlokegyenest ellenkezik a valósággal. A király egészségügyi állapota a lehető legjobb, úgy, hogy az uralkodó már évek óta nem érezte magát oly jól, mint az elmúlt négy hónapban. A király naponkint a legjobb kedélyhangulatban s a fáradságnak legkisebb nyoma nélkül végzi napi munkaprogramját s ha valamely terjedelmesebb aktacsomó hosszabb időt látszik igénybevenni, úgy az uralkodó még a szokásos sétájáról, vagy egy-egy tervbe vett vadászkirándulásról is lemond, hogy a munkát befejezze. A király étvágya és éjjeli nyugalma semmi kívánni valót nem hagy hátra. A jelentés még azt is határozottan kiemeli, hogy a király utiterveiben semmiféle változás nem történt. A király szeptember 3-ig Ischlben marad, ugyanaznap még Bécsbe utazik s 24 órai bécsi tartózkodás után, szeptember 5-én Budapestre utazik. Szeptember 16., 17. és 18-án a király részt vesz a veszprémi hadgyakorlaton, majd ismét visszatér Budapestre, ahol szept. hó végéig marad. Szept. 18. és 25-ike között lesznek a szokásos udvari ebédek a delegációk tiszteletére s 25-ike után egy gödöllői rövid tartózkodás is tervbe van véve. Október elején a király visszautazik Bécsbe, hogy még ugyanazon hónap közepe táján fogadja a spanyol királyi pár látogatását.

A román király látogatása királyunknál.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukaresti jelentés szerint Károly román király szeptember 5-én Bécsbe utazik királyunk látogatására. Az utazásban Károly király egészségi állapota folytán esetleg változás történhetik.

Apponyi beszámolója.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják Apponyi Albert grófnak Jászberényben tartandó beszámolóját. A beszámoló a veszprémi hadgyakorlatok után lesz és mint mondják, Apponyi nyilatkozni fog a politikai helyzet minden részletéről, nevezetesen pedig szólni fog a választói reformról, amely beharangozása lesz az ősszel a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatnak s azonkívül bejelenti és megindokolja a koalíció feloszlását, illetőleg a fuziót.

Aehrenthal és Tittoni találkozója.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből táviratozzák, Aehrenthal báró közös külügyminiszter és Tittoni olasz külügyminiszter szeptember 4-ikén fognak találkozni Deutschburgban.

A szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetése.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Az osztrák kormány részéről Beck báró miniszterelnök ma döntött a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetése dolgában. E szerint a kormány a szerződést a felhatalmazási törvény alapján ideiglenesen szeptember elsején életbelépteti. Politikai körökben azt hiszik, hogy az osztrák kormánynak ez az elhatározása részleges kormányválságot idéz elő Ausztriában.

Külföldi miniszterek az angol királynál.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti táv.) Marienbadi jelentések szerint ott az angol királynál most valóságos miniszterjárás van. Edward angol király tegnap dejeneurt adott, melyen részt vett Clemenceau francia miniszterelnök, Iswolsky orosz külügyminiszter, Sturdza román miniszterelnök és Crozier bécsi francia nagykövet.

Az orosz külügyminiszter utja.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” ered. táv.) A berlini National Zeitung azt jelenti, hogy Iswolsky orosz külügyminiszter Ausztriából való elutazása után Londonba, majd Párisba, majd külföldi utjának befejezésekképpen Berlinbe megy Bülow kancellár meglátogatására.

A törökországi események.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, az eddigi közoktatásügyi minisztert, Hakkbeyt a szultán belügyminiszterre nevezte ki, azonkívül pedig megbízta még a közoktatásügyi minisztérium ideiglenes vezetésével is.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” ered. távirata.) Ugyancsak konstantinápolyi jelentés szerint Schostak orosz tábornok a macedóniai reformcsendőrség tizenkét tisztjét Szalonikiba rendelte, ahol értekezletet fognak tartani. Ugyanez hiras szerint az orosz tisztok, amennyiben nem szabadságot kapnak, Szalonikiban fognak állomásozni, míg a visszamaradt magyar-osztrák csendőrtiszteket Üszkühbe, a franciákat pedig Gerresbe összpontosítják.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: Az itteni ujtörökök bizottsága kijelenti, hogy az armeniai bizottságok, amelyeknek magatartását megcáfolták, az ujtörökök programját elfogadták.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	22.78 — —
Buza (októberre 1908.)	22.12 — —
Rozs (októberre 1908.)	18.42 — —
Zab (októberre 1908.)	15.66 — —
Tengeri (augusztusra)	14.42 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

1890/1908. sz. A nagyikindai járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetés.

Tiszahegyes község székhelyvel szervezett tiszahegyesi **körorvosi állás** a körorvosnak lemondása folytán üresedésbe jött.

Ezen állást elnyerni óhajtok felhívottnak, hogy az előirt képzettséget, egy évi gyakorlatot, valamint eddigi működést igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket **1908. évi szeptember 30-ig** e szolgabíróshoz Nagyikindára küldjék be.

Javadalmazás: 2000 kor. évi fizetés, a husszlemlesztet és halottkémlésért és a beteglátogatásért járó díjak élvezete, Tiszahegyes községtől szabad lakás, látogatási díjak ugy Tiszahegyesen, mint Szajánon éjjel-nappal 1 kor.-ban van megállapítva.

A megválasztott orvos köteles a Torontálmegeyi orvosi nyugdíj-intézetbe belépni.

A szerb nyelv tudása kívánatos. A választás október hó 3-án d. e. 10 órakor fog Tiszahegyes község-házánál megejteni.

Nagyikinda, 1908. évi augusztus 25.

Főszolgabíró szabadságon

Vogel,

tb. főszolgabíró.

770-3.1

SEGÉDEK,

önálló erők, akik a magyar, német, román és szerb nyelvben jártasok s mint utazók is alkalmazhatók, egy detaillleur, egy pedig, aki a raktármunkákban alkalmazható,

azonnal állást nyerhetnek.

Ajánlatok az eddigi foglalkozásmegjelölésévei

Hack Róbert, Versecz

cimre intézendők. A könyvelésben jártasak előnyben részesülnek.

785-5.3

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTESÍTETT,
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

lvógygymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdő.

Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható **Schlesinger D. fűszerkereskedésben** (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 463-153.105

3306/1908. sz. Torontálvármegye közig. bizottságától.

Hirdetés.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 62070—II/1908. szám a. kelt rendeletével a Temesbégavölgyi Vizszabályozó Társulat céljaira Nagymargitta község határában elfoglalt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás **f. évi okt. 7-én d. e. 10 órakor** Nagymargitta községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhívottnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál is inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Nagymargitta község-házánál 15 napi közzemlére kitétetett.

Nagybecskerek, 1908. évi aug. 24.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága.

Főispán, alispán távol:

Vinczehidy,
főjegyző.

771-3.1

Nyomdász-tanuló

azonnal felvétetik.

Az Alkotmány-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

(766-x.3)

014/1908. sz. Tomasevác község előljáróságától.

Árlejtési hirdetés.

Tomasevác község képviselőtestülete mult évi 100. és 114. kgy sz. a. határozattal

az iskolaépület helyreállítását

és tatarozását 1616 korona 20 fill. költség erejéig elhatározta. Ezen helyreállítási és tatarozási munkálatra nézve az árlejtés **f. évi aug. 29-én d. e. 10 órakor** Tomasevác község jegyzői irodában meg fog tartatni, mire az árverelni kívánók ezennel meghívatnak. Előmereti és költségterv a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Tomesovác, 1908. évi augusztus 21

Perics György,
jegyző.

767-2.2

Mihajlov,
bíró.

Telefon 22.

Telefon 22.

FONTOS!

220-x 43

Van szerencsénk értesíteni, hogy a helybeli **tanintézetekben** az 1908—1909. tanévben

használatra előirt összes tankönyvekből nagy raktárt tartunk.

Minthogy elődünk a Messinger-féle intézetben használt tankönyveket nem vezette, külön kiemelni óhajtuk, hogy ez évben a helybeli

Messinger Karolin-féle

intézetben előirt tankönyvek nálunk szintén kaphatók.

Az iskolai idény alkalmából különös figyelembe ajánljuk **nagy írószerraktárunkat.**

Nagy választék iskolai felszerelésekben.

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése **NAGYBECSKEREK.**

**Mérlegképes
könyvelő**

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

Toldy- és Merczy-utca, a csendőrlaktanya átellenében fekvő, különösen

üzletnek alkalmas

8 szobából álló, 2105. sz.

sarokház

szabad kézből eladó.

772-1.1